

Regular sper il luf er il luf-tscherver e casturs

L'emprima chombra decida ch'ils chantuns survegnan la cumpetenzza

DA CLAUDIA CADRUVI ANR

■ **Il s chantuns duain sezs pudair decider – suenter avair consultà la confederaziun – schebain igl è necessari da regular il dumber dals lufs. Quai ha decidi ier il cussegl dals chantuns. L'ala sanestra e verda avess pli gugent la cumpetenzza tar la confederaziun.** I saja «exagerà» quantas uras ch'il parlament saja sa fatschentà ils ultims onns cun il luf, ha ditg la ministra d'ambient *Doris Leuthard* in pau malidia a l'entschatta da la debatta. Sch'ins dumbria ensemen tut las uras e tut las interenziuns hajan ins il sentiment ch'il luf saja il pli grond problem en Svizra. Ed er ier è la chombra pitschna puspè s'entardada bravamain cun la revisiun da la lescha da chatscha. Suenter quatter uras discussiun animada n'ha il cussegl anc betg terminà la fatschenta e sto cuntinuar l'emna proxima. Las decisiuns impurtantas davart la regulaziun dal luf ha la chombra dentant prendì.

I na vanzass gnanc in soli luf

Per inqual cusseglier va la revisiun bler memia lunsch ed uschia hai dà la proposta da renviar la fatschenta al cussegl federal. «En il Grischun ed en il Vallais sajettassan ins giu ils lufs a moda preventiva. A la fin na vanzass gnanca in soli animal», è sa stgaurà *Thomas Minder* (senza partida/SH). Era *Daniel Jositsch* (ps/ZH) ha avertì da surschar als chantuns la decisiun da sajettar ils lufs. Las regenzas en ils chantuns da muntogna vegnian uschia memia fitg sut squitsch. La maiorità è dentant stada d'in tut auter avis e *Ruedi Noser* (pld/ZH) ha per exempel argumentà a moda federalistica: Las citads veglian era decider sezzas davart lur fatgs, uschia duain ins era laschar decider las regiuns da muntogna schebain i saja necessari da sajettar lufs en tshertas situaziuns. Cun 29 cunter 14 vuschs ha la chombra pitschna refusà ina renviada.

Sajettar lufs, lufs-tscherver e casturs

Il coc da la revisiun pertutga la regulaziun dal luf sco animal protegì. Tant il cussegl federal sco era la cumissiun han pledà

Il luf ha adina puspè procurà per vivas discussiuns en il parlament federal.

MAD

persuenter ch'ils chantuns obtegnian la cumpetenzza da decider sch'igl è necessari da sajettar lufs. «Jau hai confidenza en las autoritads chantunales e spetgel ch'ellas fan lur job e surpiglian la responsabladad», ha ditg Leuthard. Avant che decider èn ils chantuns dentant obligads da consultar la confederaziun.

Mo ina consultaziun na bastia betg, la confederaziun stoppia dar il consentiment per sajettar lufs, ha pretendì ina minorità. Ina consultaziun saja mo alibi ed ils chantuns fetschian lura tuttina tge

ch'els veglian, ha ditg *Roberto Zanetti* (ps/SO). Cun 30 cunter 14 vuschs è il cussegl dentant suandà ils arguments dal cussegl federal e da sia cumissiun a favur da la cumpetenzza dals chantuns.

Admoniziuns da l'ala sanestra

Era lufs-tscherver, casturs ed anc «autras specias d'animals protegidas» dastgan ils chantuns sajettar. Adumbatten ha l'ala sanestra fatg attent ch'ins vuleva l'entschatta mo ina regulaziun dal luf e surchargia uss la revisiun. Ins dettia als chantuns la plenipotenza da regular specias protegidas. Quai saja quasi la gutta per il vaschè da bara da questa revisiun ed il referendum saja tant sco tshert, ha avertì Zanetti senza chattar consentiment.

Success han ils sanesters e verds dentant gè tar las premissas per sajettar lufs, lufs-tscherver u casturs. Regular tals animals protegids dastgan ins mo sche quai è necessari per evitar «gronds donn» u per proteger «ils umans da privels concrets» e sch'i na dat «betg autras mesiras raschunaivlas da protecciun». Cun 25 cunter 20 vuschs ha il cussegl acceptà la formulaziun pli severa. La cumissiun aveva proponì ina formulaziun pli leva.

Auter num per «asil da selvaschina»

Per tudestg han ils asils da selvaschina num «Jagdbanngebiet». Cun 22 cunter 19 vuschs ha il cussegl decidì ch'ins scriva uss «Wildtierschutzgebiet» en la lescha.

La minorità ha exprimì dubis ch'i na sa tractia betg mo d'ina midada da num, mabain d'ina protecciun pli rigurusa e ch'ins na scumondia en l'avegnir betg mo la chatscha en quests asils, mabain era da viandar etc. «Il tups fissan lura puspè ils indigens che han già avunda quità da la natira», ha ditg *Werner Hösli* (pps/GL). La ministra d'ambient ha dentant sincerà che la midada n'haja naginas consequenzas. Il conflict tranter niz e protecciun restia il medem ed ins vegnia er en l'avegnir a sa dumandar schebain ins durai lubir per exempel rodas da vent e parasguladers en tals territoris.

Betg reconuscher ils examens da chatscha d'auters chantuns

Cun 24 cunter 19 vuschs ha la chombra pitschna refusà la proposta dal cussegl federal e da sia cumissiun ch'ils chantuns reconuschan viceversa ils examens da chatscha chantunals. Cunzunt *Martin Schmid* (pld/GR) è s'opponì: La confederaziun na duaja betg sa maschadar en las cumpetenzas dals chantuns sch'i na saja betg necessari. Ils chantuns enconuschian differents sistems da chatscha, la chatscha da patenta e quel-

la da revier. Damai ch'il sistem cun ils examens funcziunia bain na duajan ins betg far midadas. I saja bain normal ch'in examen vegnia acceptà en in auter chantun, ha argumentà *Doris Leuthard*. Er ils examens dad ir cun auto vegnian reconuschids. Sch'in chatschadur Vallesan maridia ina Grischuna e gaja ad abitar en il Grischun stoppia el danovamain far in examen, ha *Doris Leuthard* argumentà adumbatten.

Er ils Grischuns Stefan Engler (a san.) e Martin Schmid han prendì il pled.

KEYSTONE